

UDK: 338.532.4

L. Sus, postgraduate student State Agrarian and Engineering University in Podilya

GOVERNMENT CONTROL OF PRICES ON FOOD STUFFS

Annotation. Market transformations to the economy are directed on reerecting of not only the existent system of prices but also organization of process of cinoutvorennya. Sub'ekti of menage during realization of economic activity use: free prices; state managed prices. Free prices are set sub'ektami menage independently on the consent of sides on all commodities, except for those which government control of prices is carried out in relation to.

The state managed prices are inculcated on commodities which render determining influence on a general level and dynamics of prices, have substantial social meaningfulness, and also on commodities which are produced sub'ektami, which occupy monopolistic position at the market. Such prices can be inculcated on the commodities of sub'ektiv menage, which violate the requirements of legislation about defence of economic competition.

The state managed prices must be economic grounded, that to provide accordance of price on a commodity charges on his production, sale and income, from his sale.

Forming of prices on food stuffs is carried out taking into account the planned their production, economic grounded planned charges, certain on the basis of a particular branch technological norms (norms) financial charges, tekhniko-ekonomichnikh calculations and estimates, rates of taxes and collections (obov'yazkovikh payments) and prices, volume in the planned period, certain on the basis of prognosis indexes of change costs of producers.

Keywords: price, economy, control, enterprises, state, regulation, pricing, supervision, monopolies, extra charges, prime cost.

Л.М. Сус, аспірант ПДАТУ

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЦІН НА ПРОДОВОЛЬЧІ ТОВАРИ

Ринкові перетворення в економіці спрямовані на перебудову не лише існуючої системи цін, а й організації самого процесу ціноутворення. Суб'єкти господарювання під час провадження господарської діяльності використовують вільні ціни, державні регульовані ціни. Вільні ціни встановлюються суб'єктами господарювання самостійно за згодою сторін на всі товари, крім тих, щодо яких

*Науковий керівник – доктор економічних наук, професор К.Б. Волощук

© Л.М. Сус, 2015

здійснюється державне регулювання цін.

Державні регульовані ціни запроваджуються на товари, які справляють визначальний вплив на загальний рівень і динаміку цін, мають істотну соціальну значущість, а також на товари, що виробляються суб'єктами, які займають монопольне становище на ринку. Такі ціни можуть запроваджуватися на товари суб'єктів господарювання, які порушують вимоги законодавства про захист економічної конкуренції.

Ключові слова: ціна, економіка, контроль, підприємства, держава, регулювання, ціноутворення, спостереження, монополії, надбавки, собівартість.

Постановка проблеми в загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Державні регульовані ціни повинні бути економічно обґрунтованими, тобто забезпечувати відповідність ціни на товар витратам на його виробництво, продаж та прибуток від його продажу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми. Проблему ціноутворення вивчають сучасні українські вчені, такі як: М. Артус, А. Гриценко, О. Колесніков, В. Корінев, М. Павлишенко, О. Попов, О. Пономаренко, А. Фурса, О. Шпичак А. Шевченко, Л. Шкварчук. Над вдосконаленням теорії ціноутворення та розробкою практичного формування цін працюють також зарубіжні автори: Дж. Дейлі, Р. Дж. Долан, Т. Негл, І. Салімжанов, А. Чубаков та ін.

Формулювання цілей статті. Метою дослідження в роботі буде вивчення правового регулювання всієї системи ціноутворення та цін; визначення органів, які мають відповідні повноваження та механізмів регулювання цін, перспектив їхньої діяльності, а також пошук шляхів вдосконалення системи правового регулювання ціноутворення.

Виклад основного матеріалу дослідження. Державне регулювання цін здійснюється Кабінетом Міністрів України, органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування відповідно до їх повноважень шляхом:

1) установлення обов'язкових для застосування суб'єктами господарювання: фіксованих цін; граничних цін; граничних рівнів торговельної надбавки (націнки) та постачальницько-збутової надбавки (постачальницької винагороди); граничних нормативів

рентабельності; розміру постачальницької винагороди; розміру доплат, знижок (знижувальних коефіцієнтів);

2) запровадження процедури декларування зміни та/або реєстрації ціни [4].

Кабінет Міністрів України, органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування, які встановили державні регульовані ціни на товари в розмірі, нижчому від економічно обгрунтованого розміру, зобов'язані відшкодувати суб'єктам господарювання різницю між такими розмірами за рахунок коштів відповідних бюджетів. Установлення Кабінетом Міністрів України, органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування державних регульованих цін на товари в розмірі, нижчому від економічно обгрунтованого розміру, без визначення джерел для відшкодування різниці між такими розмірами за рахунок коштів відповідних бюджетів не допускається і може бути оскаржено в судовому порядку.

Повноваження та порядок діяльності уповноважених органів у сфері ціноутворення, права та обов'язки їх посадових осіб, які здійснюють державний контроль (нагляд) за дотриманням суб'єктами господарювання вимог щодо формування, встановлення та застосування державних регульованих цін та державне спостереження у сфері ціноутворення визначаються Законами України «Про ціни і ціноутворення», «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» та іншими законами [2, 3].

Основними функціями уповноважених органів є виконання контрольно-наглядових функцій за дотриманням вимог щодо формування, встановлення та застосування державних регульованих цін; здійснення державного спостереження у сфері ціноутворення; запобігання порушенням у сфері ціноутворення. Уповноважені органи мають право: проводити у суб'єктів господарювання в установленому порядку планові та позапланові перевірки; одержувати відповідно до законодавства у письмовій формі пояснення, довідки і відомості з питань, що виникають під час проведення перевірки; одержувати безоплатно від суб'єктів господарювання, що перевіряються, копії документів та інші відомості, необхідні для здійснення державного нагляду за дотриманням вимог щодо фор-

мування, встановлення та застосування державних регульованих цін, документів, що можуть підтверджувати їх порушення, платіжних доручень, квитанцій, що підтверджують факт перерахування до бюджету коштів у разі застосування адміністративно-господарських санкцій, а також довідки, підготовлені суб'єктами господарювання на їх вимогу; робити запити та одержувати від органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування в повному обсязі інформацію та документи, необхідні для виконання покладених на них функцій; вимагати від суб'єктів господарювання, що перевіряються, усунення виявлених порушень вимог щодо формування, встановлення та застосування державних регульованих цін; приймати рішення про застосування адміністративно-господарських санкцій за порушення вимог щодо формування, встановлення та застосування державних регульованих цін; надавати органам виконавчої влади та органам місцевого самоврядування, суб'єктам господарювання обов'язкові для виконання приписи про усунення порушень вимог щодо формування, встановлення та застосування державних регульованих цін; звертатися до суду з позовами про стягнення до бюджету коштів у разі прийняття рішення про порушення вимог щодо формування, встановлення та застосування державних регульованих цін.

Зміна рівня державних регульованих цін здійснюється в порядку і строки, що визначаються органами, які здійснюють державне регулювання цін. Зміна рівня державних регульованих цін може здійснюватися у зв'язку зі зміною умов виробництва і продажу продукції, що не залежать від господарської діяльності суб'єкта господарювання.

Державне спостереження у сфері ціноутворення здійснюється шляхом проведення моніторингу вільних цін (дослідження динаміки цінових процесів на товарних ринках) та державних регульованих цін. Перелік товарів, ціни на які підлягають державному спостереженню у сфері ціноутворення, та порядок його проведення визначаються Кабінетом Міністрів України. За результатами державного спостереження у сфері ціноутворення визначаються методи впливу на економічні процеси та цінову ситуацію на товарних ринках.

Так, Постановою Кабінету Міністрів України від 13 червня

2002 р. № 803 визначено перелік соціально значущих товарів і послуг, за яким проводитиметься постійний моніторинг цін і тарифів на споживчому ринку регіонів. До них віднесено продукти харчування: борошно пшеничне вищого сорту, хліб з борошна пшеничного вищого сорту, хліб з борошна пшеничного I сорту, хліб житньо-пшеничний, макаронні вироби (вермішель з борошна пшеничного вищого сорту), крупи гречані, рис, яловичина I категорії, свинина, сало, птиця, ковбаса варена I сорту, молоко жирністю 2,5 відсотка, сметана жирністю 20 відсотків, сир м'який, масло, яйця курячі, цукор-пісок, олія соняшникова, картопля, сіль.

Відповідно до статті 14 Закону України «Про державну статистику» та з метою забезпечення доступності, гласності і відкритості статистичної інформації, її джерел та методології складання наказом Державного комітету статистики України від 3 квітня 2001 року № 178 «Про затвердження методологічних положень щодо організації статистичного спостереження за змінами цін (тарифів) на споживчі товари (послуги) і розрахунку індексу споживчих цін» затверджені та схвалені методичною комісією Держкомстату методологічні положення щодо організації статистичного спостереження за змінами цін (тарифів) на споживчі товари (послуги) і розрахунку індексу споживчих цін. Відповідно до статей 8, 12, 13, 14 Закону України «Про державну статистику», Наказом Державного комітету статистики України від 9 жовтня 2009 року № 370 «Про затвердження методики розрахунку середніх цін виробників промислової продукції за основними видами харчових продуктів, напоїв» затверджено методику розрахунку середніх цін виробників промислової продукції за основними видами харчових продуктів, напоїв органами статистики.

Державна цінова політика у сфері діяльності суб'єктів природних монополій реалізується відповідно до законодавства про природні монополії. Уповноваженим органом у цій сфері є Антимонопольний комітет України, основним завданням якого є участь у формуванні та реалізації конкурентної політики в частині здійснення державного контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції на засадах рівності суб'єктів господарювання перед законом та пріоритету прав споживачів, запобігання, виявлення і припинення порушень законодавства про захист економічної конкуренції; контроль

за концентрацією, узгодженими діями суб'єктів господарювання та дотриманням вимог законодавства про захист економічної конкуренції під час регулювання цін на товари, що виробляються суб'єктами природних монополій; сприяння розвитку добросовісної конкуренції; методичного забезпечення застосування законодавства про захист економічної конкуренції; здійснення контролю щодо створення конкурентного середовища та захисту конкуренції у сфері державних закупівель [8].

Постановою Кабінету Міністрів України від 25 грудня 1996 р. N 1548 делеговані повноваження органам виконавчої влади та виконавчих органів міських рад щодо регулювання цін (тарифів) [8]. Даною постановою затверджені повноваження центральних органів виконавчої влади, Ради міністрів Автономної Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій щодо регулювання цін, торговельних надбавок, нормативів рентабельності, запровадження обов'язкового декларування цін і тарифів на окремі види продукції, товарів і послуг.

Постановою Кабінету Міністрів України від 17 квітня 2008 р. N 373 затверджено порядок формування цін на продовольчі товари, щодо яких запроваджено державне регулювання, де визначено механізм формування виробниками економічно обґрунтованих цін на окремі продовольчі товари, щодо яких запроваджено державне регулювання [6]. Вимоги цього порядку поширюються на суб'єктів господарювання, які провадять діяльність з виробництва та реалізації продовольчих товарів щодо цін, на які запроваджено державне регулювання.

Витрати за окремими статтями включаються до повної планованої собівартості виробництва продовольчих товарів і розраховуються за діючими цінами, але не вище середніх цін, що склалися на відповідному ринку. Плата за оренду об'єктів виробничого призначення згідно з договорами включається до витрат у розмірах, що не перевищують амортизаційні відрахування від залишкової балансової вартості зазначених об'єктів. Суб'єкти господарювання ведуть відповідно до законодавства бухгалтерський облік господарських операцій, пов'язаних з виробництвом продовольчих товарів. Суб'єкти господарювання, що провадять діяльність з оптової реалізації продовольчих товарів, у первинних документах під

час визначення одиниці виміру господарської операції у вартісному виразі зазначають також розмір застосованої ними постачальницько-збутової надбавки.

Економічно обґрунтованими витратами, пов'язаними з обслуговуванням та управлінням виробництвом, є розподілені при нормативній потужності відповідно до сумарного обсягу виробництва продовольчих товарів адміністративні витрати. Наднормативні адміністративні витрати та витрати, що проводяться у разі, коли не завантажені в повному обсязі виробничі потужності і відсутній належний обсяг робіт, обліковуються на рахунку «Фінансові результати» в цілому по підприємству.

Оптова ціна продовольчого товару складається з повної планованої собівартості виробництва, визначеної на підставі економічно обґрунтованих планованих витрат на одиницю калькулювання собівартості продовольчого товару та прибутку у межах нормативу рентабельності, визначеного уповноваженим органом з регулювання цін, і розраховується за формулою

$$Ц = BC + Ba + Bz + B\phi + П,$$

де $Ц$ – встановлена виробником ціна;

BC – планована виробнича собівартість продовольчого товару;

Ba – плановані адміністративні витрати;

Bz – плановані витрати зі збуту товару;

$B\phi$ – плановані фінансові витрати, пов'язані з виробництвом товару;

$П$ – сума прибутку.

Сума прибутку визначається як добуток суми планованої величини виробничої собівартості, адміністративних витрат, витрат зі збуту продукції і фінансових витрат на норматив рентабельності, який встановлений уповноваженим органом з регулювання цін, за формулою

$$П = (BC + Ba + Bz + B\phi) \times P,$$

де P – норматив рентабельності виробництва продовольчого товару;

$П$ – сума прибутку;

BC – планована виробнича собівартість продовольчого товару;

Va – розподілені адміністративні витрати;

Vz – розподілені витрати зі збуту;

Vф – плановані фінансові витрати, пов'язані з виробництвом продовольчого товару [6].

Оптова ціна продовольчого товару відображається виробником у декларації, форму якої затверджує Мінекономіки. Порядок декларування зміни оптово-відпускних цін на продовольчі товари затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 17 жовтня 2007 р. N 1222.

Таблиця 1

Середні ціни реалізації сільськогосподарськими підприємствами продукції сільського господарства, грн. за 1 т

Роки	Зернові та зернобобові культури	Олійні культури	Цукрові буряки	Картопля	Овочі	Плоди та ягоди	Худоба та птиця (у живій вазі)	Молоко та молочні продукти	Яйця, за тис. шт.
1996	168,4	265,4	64,6	274,3	326,4	238,1	973,4	191,5	114,6
1997	176,1	246,8	69,8	245,0	352,1	169,0	1040,4	239,5	122,6
1998	154,2	321,0	68,2	273,2	333,0	252,2	1496,0	284,1	124,9
1999	200,4	509,6	79,2	492,4	447,8	483,5	1767,3	360,4	141,9
2000	443,8	525,7	121,5	517,1	572,1	394,9	2358,0	536,4	191,7
2001	381,3	779,6	139,1	449,8	748,9	575,8	4175,5	603,7	210,0
2002	312,5	850,3	128,1	555,8	864,8	509,6	3644,0	541,0	168,1
2003	535,1	873,7	140,3	623,3	1012,7	434,0	3480,7	696,9	193,2
2004	453,1	1153,4	135,7	530,4	1225,0	740,1	5092,7	835,3	238,3
2005	417,8	981,5	177,0	685,2	1462,1	987,8	6909,9	1126,9	251,8
2006	515,2	1007,5	186,0	1070,3	1547,4	1446,1	6307,7	1070,2	192,7
2007	833,5	1866,8	157,6	1032,0	1995,4	1528,4	6466,5	1660,6	274,4
2008	778,6	1734,6	218,9	1154,3	2059,9	1877,4	10184,3	2065,1	377,4
2009	799,0	2086,2	409,9	1298,6	1790,0	1892,4	10362,9	1888,8	403,9
2010	1120,9	2942,6	478,5	2131,0	2551,6	2419,8	10797,1	2938,7	470,6
2011	1374,2	3312,0	516,0	2032,8	2139,1	3175,9	11967,2	3041,6	521,5
2012	1547,1	3584,0	426,8	1139,6	1956,6	2707,1	13456,9	2662,2	627,0
2013	1299,8	3087,5	397,8	1860,9	2354,0	3010,8	12901,3	3364,0	656,7
2014 ²	1801,4	4062,8	494,2	2173,6	2514,3	2429,1	15736,9	3588,4	782,4

Дані таблиці 1 свідчать про те, що, починаючи з 1996 року по даний час, ціни постійно зростали.

Він визначає механізм декларування суб'єктами господарю-

вання зміни оптово-відпускних цін на борошно пшеничне вищого, першого і другого сорту, борошно житнє обдирне, яловичину, свинину, м'ясо птиці (тушка), ковбасні вироби варені, крім вищого сорту, молоко коров'яче питне з вмістом жиру до 2,5 відсотка, сир кисломолочний з вмістом жиру до 9 відсотків, сметану з вмістом жиру до 20 відсотків, масло вершкове з вмістом жиру до 72,5 відсотка, яйця курячі, цукор-пісок, олію соняшникову [7].

Декларуванню підлягають зміни оптово-відпускних цін на продовольчі товари, зазначені у пункті 1 цього порядку, у разі, коли такі ціни збільшуються протягом місяця більше як на 1 відсоток. Суб'єкти господарювання, які провадять діяльність з виробництва продовольчих товарів, у разі зміни їх оптово-відпускних цін подають до територіальних органів Держцінінспекції такі документи:

- пояснювальну записку щодо обґрунтування необхідності зміни оптово-відпускних цін разом з довідкою про результати економічного аналізу фактичних витрат з виробництва;

- калькуляцію собівартості виробництва продовольчих товарів із зазначенням обсягу матеріальних та трудових витрат;

- довідку про обсяги виробництва продовольчих товарів за минулий рік та відповідний період поточного року;

- стандарти, нормативи, технологічні регламенти з виробництва продовольчих товарів;

- копії договорів, пов'язаних з виробництвом продовольчих товарів, укладених з іншими суб'єктами господарювання;

- довідку про фактичну та декларовану рентабельність від реалізації продовольчих товарів.

Зазначені документи засвідчуються підписом керівника суб'єкта господарювання, скріплюються печаткою і подаються не пізніше ніж за 10 робочих днів до запровадження оптово-відпускних цін на продовольчі товари. За результатами аналізу документів, поданих суб'єктом господарювання, територіальні органи Держцінінспекції надають письмові висновки для суб'єкта господарювання, який провадить діяльність з виробництва продовольчих товарів у семиденний строк; для суб'єкта господарювання, який провадить діяльність з реалізації продовольчих товарів – у дводенний строк. Висновки територіальних

органів Держцінінспекції підписуються начальниками таких органів або їх заступниками. Для декларування зміни оптово-відпускних цін на продовольчі товари суб'єкти господарювання, які провадять діяльність з виробництва або реалізації продовольчих товарів, подають до відповідних адміністрацій такі документи: проект декларації зміни оптово-відпускних цін на продовольчі товари для суб'єктів господарювання, які провадять діяльність з виробництва продовольчих товарів, – за формою згідно з додатком 1; для суб'єктів господарювання, які провадять діяльність з реалізації продовольчих товарів, – за формою згідно з додатком 2; висновок територіального органу Держцінінспекції.

Декларація зміни оптово-відпускних цін на продовольчі товари погоджується керівником (заступником керівника) уповноваженого органу у дводенний строк. У разі відмови в погодженні декларації уповноважений орган надсилає суб'єкту господарювання обґрунтовану відповідь із зазначенням причин відмови. Зміна оптово-відпускних цін суб'єктами господарювання, які провадять діяльність з виробництва або реалізації продовольчих товарів, здійснюється з дати погодження уповноваженим органом декларації зміни оптово-відпускних цін на продовольчі товари. Оптово-відпускні ціни на продовольчі товари вважаються задекларованими на день набрання чинності розпорядженням уповноваженого органу щодо здійснення повноважень, наданих абзацом тридцять восьмим пункту 12 додатка до постанови Кабінету Міністрів України від 25 грудня 1996 р. N 1548 «Про встановлення повноважень органів виконавчої влади та виконавчих органів міських рад щодо регулювання цін (тарифів)». Суб'єкт господарювання може оскаржити висновок територіального органу Держцінінспекції та/або рішення уповноваженого органу в установленому законодавством порядку [7, 8].

Відкритим залишається питання терміну дії такої декларації. Якщо для бюджетних організацій його можна було б прив'язати до одного бюджетного року, оскільки згідно Бюджетного Кодексу України термін дії їх бюджетів (кошторисних призначень на відповідний рік) становить один бюджетний рік і відповідно такі розпорядники бюджетних коштів беруть зобов'язання згідно підтверджуючих документів поточного року, то для інших суб'єктів

господарської діяльності термін дії декларації не визначено.

Кабінет Міністрів України планує скоротити перелік об'єктів державного цінового регулювання в харчовій промисловості. Передбачається скасування дії граничної торговельної надбавки, вимог щодо укладення договорів і термінів отримання виручки. Відповідне положення міститься в плані дій уряду з дерегуляції господарської діяльності на 2015 рік, затвердженому розпорядженням № 357-р від 18 березня. Завдання з підготовки проекту закону щодо обмеження державного регулювання цін на продовольчі товари поставлена перед Мінекономрозвитку.

Щодо підприємницької діяльності в АПК план дерегуляції передбачає скасування дії максимальної торговельної надбавки, вимог щодо укладення договорів і термінів отримання виручки, узгодження норм законів «Про державну підтримку сільського господарства України» та «Про ціни і ціноутворення».

Підвищення відповідальності господарюючих суб'єктів, з одного боку, і необхідність реорганізації в діяльності органів ціноутворення та контролю за цінами, з іншого, визначили лінію на демократизацію політики ціноутворення. Вона спрямована на забезпечення рівних економічних умов, економічної самостійності підприємств, збалансованого ринку засобів виробництва, товарів і послуг; протидії монопольним тенденціям виробників продукції, товарів та послуг; об'єктивних співвідношень у цінах на промислову та сільськогосподарську продукцію, що забезпечує еквівалентність обміну; розширення сфери застосування вільних цін; підвищення якості продукції; соціальних гарантій насамперед для низькооплачуваних та малозабезпечених громадян, включаючи систему компенсаційних виплат у зв'язку зі зростанням цін і тарифів; створення необхідних економічних гарантій для виробників; орієнтації цін внутрішнього ринку на рівень цін світового ринку.

Висновки. Таким чином, державні регульовані ціни запроваджуються на товари, які справляють визначальний вплив на загальний рівень і динаміку цін, мають істотну соціальну значущість, а також на товари, що виробляються суб'єктами, які займають монопольне становище на ринку. Державне регулювання цін здійснюється Кабінетом Міністрів України, органами

виконавчої влади та органами місцевого самоврядування відповідно до їх повноважень.

Формування цін на продовольчі товари здійснюється з урахуванням планованого обсягу їх виробництва, економічно обґрунтованих планованих витрат, визначених на підставі галузевих технологічних нормативів матеріальних витрат, техніко-економічних розрахунків та кошторисів, ставок податків і зборів та цін у планованому періоді на підставі прогнозних індексів зміни цін виробників.

На сьогоднішній день в Україні діє низка нормативно-правових актів, які визначають механізм декларування суб'єктами господарювання зміни оптово-відпускних цін та повноваження центральних органів виконавчої влади щодо регулювання цін, торговельних надбавок. Державна цінова політика у сфері діяльності суб'єктів природних монополій реалізується відповідно до законодавства про природні монополії. Передбачається скасування дії граничної торговельної надбавки, вимог щодо укладення договорів і термінів отримання виручки.

Список використаних джерел

1. Державне регулювання цін на продовольчі товари буде обмежено [Електронний ресурс]. – Режим доступу <https://ukr.media/politics/233245/>
2. Закон України "Про ціни і ціноутворення" від 21 червня 2012 року № 5007-VI [Електронний режим]. – Система "Ліга: Закон Еліт 9.4.1".
3. Закон України "Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності" 5 квітня 2007 року N 877-V [Електронний режим]. – Система "Ліга: Закон Еліт 9.4.1".
4. Закон України "Про державну статистику" 17 вересня 1992 року N 2614-XII [Електронний режим]. – Система "Ліга: Закон Еліт 9.4.1".
5. Закон України "Про Антимонопольний комітет України" 26 листопада 1993 року N 3659-XII [Електронний режим]. – Система "Ліга: Закон Еліт 9.4.1".
6. Постанова Кабінету Міністрів України "Про затвердження по-

рядку формування цін на продовольчі товари, щодо яких запроваджено державне регулювання” від 17 квітня 2008 р. N 373 [Електронний режим]. – Система “Ліга: Закон Еліт 9.4.1”.

7. Постанова Кабінету Міністрів України “Про затвердження порядку декларування зміни оптово-відпускних цін на продовольчі товари” від 17 жовтня 2007 р. N 1222 [Електронний режим] – Система “Ліга: Закон Еліт 9.4.1”.

8. Постанова Кабінету Міністрів України “Про встановлення повноважень органів виконавчої влади та виконавчих органів міських рад щодо регулювання цін (тарифів)” від 25 грудня 1996 р. N 1548 [Електронний режим]. – Система “Ліга: Закон Еліт 9.4.1”.

***Аннотація.** Рыночные преобразования в экономике направлены на перестройку не только существующей системы цен, но и организации самого процесса ценообразования. Субъекты хозяйствования во время ведения хозяйственной деятельности используют свободные цены, государственные регулируемые цены. Свободные цены устанавливаются субъектами хозяйствования самостоятельно по соглашению сторон на все товары, кроме тех, относительно которых осуществляется государственное регулирование цен.*

Государственные регулируемые цены утверждаются на товары, которые оказывают существенное влияние на общий уровень и динамику цен, имеют существенную социальную значимость, а также на товары, которые вырабатываются субъектами, занимающими монопольное состояние на рынке. Такие цены могут внедряться на товары субъектов хозяйствования, которые нарушают требования законодательства о защите экономической конкуренции.

***Ключевые слова:** цена, экономика, контроль, предприятия, государство, регулирование, ценообразование, наблюдения, монополии, превышение, себестоимость*